Stavy populací chladnokrevných plemen koní

V následujících tabulkách jsou uvedeny základní stavy populací ČMB, SN a N a vývoj počtu zařazených a připuštěných klisen.

Stav populace GZ ČMB v r. 2016

rok	plem.hřebci v GZ	plem.klisny v GZ	plem.klisny cel.zaps.v PK	počet chovatelů
2016	58	463	780	573

Stav populace GZ SL.NORIK v r. 2016

rok	plem.hřebci v GZ	plem.klisny v GZ	plem.klisny cel.zaps.v PK	počet chovatelů
2016	49	350	478	348

Stav populace NORIK v r. 2016

rok	plem.hřebci	plem.klisny	počet chovatelů
2016	38	535	414

Počet připuštěných klisen v roce 2015

Rok přip.	ČMB		
	N Celkem	n ČP	% ČP
2015	193 (88)	191(87)	99

Rok přip.	NORIK		
	N Celkem	n ČP	% ČP
2015	80 (33)	64(27)	80

Rok přip.	SL.NORIK		
	n Celkem	n ČP	% ČP
2015	162 (80)	160 (79)	99

Počet zařazených klisen plemene ČMB v r. 2016

Rok	Celkem zapsáno	Zapsáno po ZV	Oddíl PK-plemenných knih				
			HPK	PK	PPK	1.PPK	2.PPK
2016	40	29	17	23	-	-	-

Počet zařazených klisen plemene NORIK v r. 2016

Rok	Celkem zapsáno	Zapsáno po ZV	Oddíl PK-plemenných knih				
			HPK	PK	PPK	1.PPK	2.PPK
2016	34	14	10	21	3	-	-

Počet zařazených klisen plemene SL. NORIK

Rok	Celkem zapsáno	Zapsáno po ZV	Oddíl PK-plemenných knih				
			HPK	PK	PPK	1.PPK	2.PPK
2016	36	28	26	9	1	-	-

Počty zařazených hřebců v r. 2016

Rok	ČMB	po ZV	NOR	po ZV	SN	po ZV
2016	6	6	1	1	7	7

Přehled koncentrace chovů jednotlivých plemen

S roztříštěností chovu se potýkají všechna tři plemena.

Přehled chovů s více než čtyřmi klisnami plemene ČMB

ks	Majitel	okres	kraj
38	NA HRANICI spol.s r.o.,Radvanice 19,542 12	Trut	KVH
11	Maršálek Václav,Pečetín 13,Bolešiny,339 01	Klat	PLZ
7	Václavková Kristýna,Zábřežská 385,Hanušovice,788 33	Šum	OLM
6	Konvalinka L.- Farma Krašov,Bohy 19,Kralovice,331 41	Plsev	PLZ
5	Vlach Josef st.,Jetřichov 12,Meziměstí u Broumova 3,549 83	Nách	KVH
1-4	568 majitelů		

Přehled chovů s více než čtyřmi klisnami plemene SN

ks	Majitel	okres	kraj
21	Vítkovská zemědělská s.r.o.,Klokočov 61,Vítkov 3,747 47	Opava	MSL
7	Ing.Calta Tomáš,U staré školy 64,Brandýs n.L.- St.Boleslav,250 01	Pvých	PHA
7	Turčín Antonín,Frýdecká 234,Václavovice,739 35	Ostr	MSL
5	Holman Radek,Domašínská 565,Solnice,517 01	RnK	KVH
5	Jandrt Vlastimil,Zeměděl.farma,Habartická 31,Hanušovice,788 33	Šum	OLM
5	Svoboda Josef,Hradčany 162,Pěčín u Rychnova n.Kněž.,517 57	RnK	KVH
1-4	342 majitelů		

Přehled chovů s více než čtyřmi klisnami plemene NOR

ks	Majitel	okres	kraj
21	HŘEBČÍN JENÍKOV v.o.s.,Třebihošť 115,Dvůr Králové nad Labem,544 01	Trut	KVH
18	Ing.Calta Tomáš,U staré školy 64,Brandýs n.L.- St.Boleslav,250 01	Pvých	PHA
8	Kodadová Daniela,Bulovka 85,Frýdlant v Čechách,464 01	Liber	LIB
7	OSTROVSKÝ MACÍK, z.s.,Horní Žďár 50,Ostrov,363 01	KV	KVR
5	Janda Zdeněk,Ostřetín 66,Bezvěrov,330 41	Plsev	PLZ
5	Juráňová Zuzana,Lomnice u Rýmařova 30,793 02	Brunt	MSL
5	Peňáz Josef,Lhoty u Potštejna 28,Kostelec n.Orlicí,517 41	RnK	KVH
5	Švec Ladislav,Radostice 7,Kolinec,341 42	Klat	PLZ
5	Veselý Libor,Čakovičky 57,Mratín,250 63	Pvých	PHA
1-4	405 majitelů		

Populační charakteristiky pro plemena zařazená do genetických zdrojů ČR

Zjišťovaná data	**ČMB**	**SN**
Počet plemeníků (v celé populaci, tj. v PK)	59	50
Počet aktivních matek (v celé populaci tj. v PK)	780	478
Počet nově zařazených plemeníků v r. 2016 (v celé populaci, tj. v PK)	6	7
Počet nově zařazených plemenic v r. 2016 (v celé populaci, tj. v PK)	40	36
Počet plemeníků uznaných jako GZ k 31.12.2016	58	49
Počet samic uznaných jako GZ k 31.12.2016	463	350
Počet stád (chovů)	1185	685
Počet porodů celkem a z nich živě narozených potomků za rok 2015	110/104	108/103
Věk při prvním porodu		
Procento brakace (u plemen kde je to relevantní)		
Počet zapuštěných plemenic za rok 2015	137	115
z toho počet inseminovaných plemenic za rok 2015	27	20
Počet plemeníků v inseminaci za rok 2015	3	2
Počet uložených ID (embryí) v genobance VÚŽV		
Počet plemeníků-dárců ID v genobance VÚŽV		
Počet matek – dárkyň embryí		
Ukazatele hodnocení	**ČMB**	**SN**
Generační interval (průměrná doba v měsících od narození do první reprodukce)		
Podíl aktivních plemeníkův populaci (počet plemeníků s narozeným potomstvem)	46	39
Délka aktivního věku plemeníků (od zařazení do plemenitby do vyřazení)		
Délka aktivního věku matek (od první reprodukce do plemenitby do vyřazení)		
Podíl využití daného plemene v ČR v rámci druhu (počet jedinců daného plemene na celkovém počtu jedinců daného druhu v ČR, dle ústřední evidence *)	2,14%	1,37%
Intenzita plodnosti (počet živě narozených potomků na počet zapuštěných samic)	52,00%	62,05 %
Efektivní velikost populace (všichni jedinci zařazení k danému plemeni)	1864	1196
Úroveň inbreadingu v populaci (koeficient vzájemné příbuznosti jedinců) **	1,302	1,613

* celkový stav koní v ČR, k 31.12.2016 = 87.287 = 100%

** výpočet provést ze stavu plemenných hřebců a klisen zařazených do GZ k 31.12.2016

Stav chovu ČMB

1. Stav populace v rámci celé ČR a populace genetického zdroje

Stav populace genetického zdroje lze hodnotit jako stabilizovaný s mírně stoupající tendencí v mateřské části populace. Populace v celé ČR má však vývoj zcela opačný. Počty plemeníků až na výjimky u některých jedinců jsou víceméně shodné, neboť nově zařazováni jsou plemeníci splňující podmínky zařazení do GZ. Počty klisen mimo GZ mají výrazně klesající tendenci z několika důvodů. Především proto, že mimo GZ a tudíž i v nižších oddílech PK byla zařazena většina klisen méně kvalitních a s neúplným původem. Tyto klisny působily v reprodukci většinou jen omezeně a jsou postupně vyřazovány. Skokový úbytek mezi lety 2012 až 2014 způsobilo vyřazení neaktivních klisen z PK. Počty chovatelů tento trend víceméně kopírují.

Tabulka 1: Stav populace ČMB 2006 - 2016

Rok	Hřebci v GZ	Klisny v GZ	Klisny zapsané v PK	Počet chovatelů
2006	43	313	1130	
2007	47	351	1146	
2008	52	369	1107	842
2009	61	425	1128	937
2010	58	386	1039	863
2011	61	391	1012	853
2012	62	446	1013	817
2013	58	413	926	723
2014	57	446	794	599
2015	55	424	788	587
2016	58	463	780	573

2. Zvířata nově evidovaná jako genetický zdroj

2.1. Plemení hřebci

Počet nově zařazovaných hřebců se odvíjí zejména od potřeby jejich počtu v chovu, v závislosti na přirozeném úbytku. Dále od kvality ročníku a od potřeby zařazení konkrétních jedinců (málopočetné linie). Vývoj v posledních letech vyjadřuje tabulka č. 2 a jen potvrzuje výše uvedené. Tedy že nově zařazováni jsou v naprosté většině hřebci po zkouškách výkonnosti (dále ZV) a jen výjimečně hřebci dovezení, od kterých si v té době RPK slibovala rozšíření krevní základny, avšak v chovu se příliš neprosadili.

V roce 2016 byl registrován úbytek starších hřebců a v testačních odchovnách se nacházeli 2 hřebečci málopočetné linie 396 Bourgogne de Monti. Vybráno do 60ti denního testu a posléze do chovu zařazeno bylo 6 hřebců. Konkrétně hřebci 2332 Burák linie 428 Branibor, 2329 Markus a 2319 Merlot line 9 Marquis de Vraimont (v posledních letech klesající tendence stavu), 2330 Aramis a 2331 Aramis Jakubovský linie 426 Aglaé a 1 hřebec linie 396 Bourgogne de Monti - 2333 Bourbon z Lipský.

Tabulka 2: Vývoj počtu zařazených hřebců

Rok	Počet zařazených hřebců	Z toho po ZV
2006	7	7
2007	10	9
2008	8	8
2009	5	4
2010	3	3
2011	7	7
2012	3	3
2013	6	6
2014	4	4
2015	3	3
2016	6	6

2.2. Plemenné klisny

Podmínkou zařazení klisen do GZ je zápis do plemenné knihy a vykonání zkoušky výkonnosti. Těchto zápisů a zkoušek se zúčastňují 3leté klisny. Výjimku čítající v posledních letech cca 5 klisen tvoří klisny starší, které z nejrůznějších důvodů neabsolvovali ZV s tříletým ročníkem a ZV vykonají proto, aby mohly být zařazeny do GZ.

Z tabulky č. 3 je patrné, že celkové počty zařazovaných klisen kolísají minimálně a není patrný žádný významný trend. Při zařazování do jednotlivých oddílů PK se projevila změna Řádu PK v r. 2010, která zpřísnila zařazování klisen do HPK. Snižování počtu klisen v PPK je způsobeno především selekcí v průběhu odchovu, když se ke svodům dostavují zvířata s plným původem a exteriérově relativně kvalitní. Méně kvalitní jedinci jsou často vyváženi na jatka již jako hříbata.

Tabulka 3: Vývoj počtu zařazených klisen

Rok	Zapsáno celkem	Zařazeno po ZV	HPK	PK	PPK
2006	47	33	28	12	7
2007	50	36	26	19	5
2008	58	41	40	13	5
2009	55	36	31	16	8
2010	52	34	14	36	2
2011	44	37	18	24	2
2012	59	38	20	35	4
2013	52	31	18	32	2
2014	39	30	17	20	2
2015	31	24	15	16	0
2016	40	34	17	23	0

3. Aktuálně žijící samci a samice

3.1. Hřebci

Aktuálně má pro rok 2017 oprávnění k plemenitbě celkem 56 hřebců. Jejich věkovou strukturu zobrazuje Graf č.1 a je víceméně optimální. Počet mladých hřebců (do 8 let) je téměř shodný s počtem hřebců starších (do 15 let) a pouze 6 hřebců nad 15 let svědčí o rychlé obrátkovosti stáda a relativní krátkověkosti v porovnání s ostatními chladnokrevnými plemeny.

Graf 1: Věková struktura hřebců

Graf č. 2 zobrazuje příslušnost hřebců k jednotlivým liniím. Po hřebcích nejvíce ohrožených linií 26 Miroš a 3998 Pandor vykupují Zemské hřebčince přednostně hřebečky do testačních odchoven. Zároveň jsou chovatelé motivováni k připouštění těmito hřebci jednak jejich zařazením do inseminace čerstvým spermatem (1959 Miran-2) a zároveň finančně – zvýšenou sazbou dotace v rámci připařovacího plánu.

Graf 2: Příslušnost k liniím

3.2. Klisny

Věková struktura mateřské části populace je vyhovující. Počty nově zařazovaných klisen však stěží dostačují na běžný obrat stáda.

Graf 3: Věková struktura klisen

4. Reprodukční aktivita a výsledky reprodukce

Počty připouštěných klisen mají bohužel dlouhodobě klesající tendenci, byť v posledních letech není úbytek tak dramatický. Jako obvykle je na tomto místě vhodně zdůraznit, že bez podpory reprodukce v rámci GZ by byl propad ještě markantnější a „vedlejším efektem“ je pak téměř 100% čistokrevná plemenitba. Podíl aktivních plemeníků (plemeníků s narozeným potomstvem) je 46. Intenzita plodnosti (počet živě narozených potomků na počet zapuštěných plemenic) je 52%. Efektivní velikost populace činí 1864 hlav a úroveň inbreadingu v populaci (koficient vzájemné příbuznosti) F(x) činí 1,302.

Tabulka 4: Vývoj počtu připuštěných klisen

Rok příp.	ČMB		
	n Celkem	n ČP	% ČP
2006	267 (111)	253 (109)	95
2007	253 (110)	233 (106)	92
2008	277 (125)	265 (124)	96
2009	286 (120)	269 (118)	94
2010	238 (107)	221 (108)	93
2011	216 (83)	205(83)	95
2012	204 (98)	197(96)	97
2013	196 (96)	186(96)	97
2014	203 (92)	197(91)	97
2015	193 (88)	191(87)	99

Legenda: n Celkem - celkový počet zapuštěných klisen (v závorce je uveden počet klisen do 7 let)
n ČP - absolutní počet klisen zapuštěných v rámci čistokrevné plemenitby
% ČP - relativní počet klisen zapuštěných v rámci čistokrevné plemenitby

5. Výsledky výkonnostních zkoušek

Do NP GZ jsou zařazovány pouze klisny, které od r. 1997 absolvovaly výkonnostní zkoušky. V roce 2016 proběhly zkoušky výkonnosti klisen na 10 místech. Zúčastnilo se jich celkem 85 koní (z toho 82 klisen) plemen ČMB, N a SN. Z 24 klisen ČMB, které se zkoušek zúčastnily je všechny úspěšně absolvovaly a 23 z nich bylo zařazeno do NP GZ.
Hřebci absolvovali 60ti denní test v Zemském Hřebčinci v Tlumačově. Zkouškou výkonnosti celý test úspěšně zakončilo všech 6 hřebců.

6. Propagační aktivity a praktické využití zvířat

Veřejná informovanost a propagace je prováděna především prostřednictvím časopisu KONĚ, který vydává ASCHK ČR za finanční podpory Ministerstva zemědělství ČR. Dále prostřednictvím internetových stránek www.aschk.cz, dále na internetových stránkách svazu www.schcmbk.eu a dalších internetových stránkách, např. Equichannel, příspěvky do komerčních časopisů (Jezdectví, Koně a hříbata), na výstavách, přehlídkách, soutěžích, schůzích a setkáních chovatelů.
Na webových stránkách www.aschk.cz je zveřejněna plemenná kniha ČMB online. Koně zařazení do Národního programu jsou v této databázi označeni písmeny GZ.

7. Výstavy a chovatelské soutěže

Šampionát 3letých klisen proběhl v rámci výstavy Koně v akci na Pardubickém závodišti (5.-6.9.2015), doprovodného programu se zúčastnilo na 50 chladnokrevných koní. Konalo se zde mimo jiné MČR v absolutním tahu, MČR v ovladatelnosti s kládou a soutěž v orbě O ruchadlo bratranců Veverkových.
Další významné akce, kterých se účastnili zástupci plemene: MČR v kombinovaných soutěžích chladnokrevných koní na Klokočově 3.-4.10.2015, Kůň 2015 Lysá n. Labem (18.-20.9.2015). Dále proběhla celá řada místních a oblastních výstav, např. Chovatelský den v Borové u Poličky, v Třebíči, v Janovicích-Dvorkách, v Písku, ve Zdeslavi. Zástupci plemene se zúčastnili i několika zahraničních výstav a soutěží, např. v Německém Brücku, či na Slovensku.

Přehled populace SN

Plemenní hřebci

Graf znázorňuje počty plemenných hřebců zastupující jednotlivé linie. Situace z minulého roku se téměř nezměnila, stále jsou málopočetné, případně ohrožené linie: Randolf, 2500 Ritz Vulka VIII, 2934 Hubert Nero IX a 2526 Hollriegel. V následujících letech můžeme očekávat zlepšení a to v nadějích vykoupených do testačních odchoven viz. níže.

V roce 2015 byl zařazen do chovu pouze jeden hřebec SN a to linie 419 Bravo, tedy i věková struktura hřebců zůstává stejná, stále platí, že co se týká věku si zaslouží zvýšenou pozornost linie Randolf a 1350 Streiter Vulkan, která patří k průměrně nejstarším, ač ji zastupuje celkem 6 hřebců .

Průměrné hodnoty základních tělesných rozměrů plemenných hřebců rozdělené podle jednotlivých linií

Nejvyšších rozoměrů dosahuje linie 2934 Hubert Nero IX, a můžeme ji tak označit za nejmohutnější. Je však třeba upřesnit, že počet hřebců zahrnutých do tohoto výpočtu průměru není ve všech liniích stejný a skutečné rozdíly a závěry by poskytla statistická analýza uvedených rozměrů. Linie 2934 Hubert Nero IX je zastoupena pouze jedním hřebcem. Uvedené srovnání je však jistým vodítkem, že je pravděpodobné, že mezi liniemi mohou existovat určité rozdíly v tělesné stavbě, které by měly být předmětem dalšího zkoumání a analýz.

Průměry OHR podle linii
220
215
210
205
200
195
190
185
180
204,2
200,4
197
216
199,6
206,25
190
207,33
204,5
419 Bravo,n.r.
2262 Gothenscherz
2526 Höllriegel
2934 Hubert Nero IX
1542 Nero Diamant VI
1747 Neuwirt Diamant IX
2500 Ritz Vulkan VIII
1350 Streiter Vulkan
Randolf 1998
OHR

Průměry OHOL podle linii
26
25,5
25
24,5
24
23,5
23
22,5
24,57
24,96
24
25,5
24,81
25,4
23,75
25,08
24,5
419 Bravo,n.r.
2262 Gothenscherz
2526 Höllriegel
2934 Hubert Nero IX
1542 Nero Diamant VI
1747 Neuwirt Diamant IX
2500 Ritz Vulkan VIII
1350 Streiter Vulkan
Randolf 1998
OHOL

Následující graf znázorňuje počty zapuštěných klisen v r. 2015 opět dle zařazení hřebců k liniím. Nejoblíbenější linií stále zůstává tzv. linie B, následuje linie S (toto je potřeba využít pro výběr hřebečků této linie) jako další se řadí linie 1447 Neuwirth Diamant IX, 2262 Gothenscherz a 1542 Nero Diamant VI a díky zařazení hřebce z ohrožené linie 2500 Ritz Vulkan VIII také tato.

Ohrožené linie 2934 Hubert Nero IX, Randolf a 2526 Hollriegel jsou stále málo využívané v plemenitbě především z důvodu nízkého počtu plemenných hřebců. Je velmi obtížné najít při tak nízkém počtu narozených hříbat pokračovatele linie, který by odpovídal typu a splnil alespoň základní požadavky dané šlechtitelským řádem. Prioritou nadále zůstává umístění hřebců ohrožených linií na stanice, kde budou mít možnost být připuštěni k většímu počtu klisen.

Testační odchovny

V následujícím grafu přinášíme počty hřebečků všech tří plemen v testačních odchovnách. V roce 2016 došlo k otevření odchovny ve Státním hřebčinci Tlumačov, s.p. jež v prvním ročníku zajistil nákup 10ti hřebečků (5 ČMB, 5 SN). V roce 2016 naopak žádné hřebečky nenaskladnily odchovny Dvorka a Proseč pod Křemešníkem.

Populace klisen SN

V loňském Zpravodaji byla populace klisen SN popsána a rozdělena z hlediska příslušnosti k rodinám. Tato čísla se zpravidla příliš nemění z roku na rok, vzhledem ke generačnímu intervalu koní a tomu, že průměrně je ročně do plemenné knihy zařazováno asi 30 klisen SN.

Proto se v letošním roce zaměříme opět na jiný pohled na klisní populaci. A to z hlediska příslušnosti otců klisen k uznaným liniím, vzhledem k rozšíření a vzrůstajícímu zájmu o plemeno je zajímavé geografické rozdělení klisen SN v ČR a nakonec zhodnocení věkové struktury jako ukazatele obnovy celé populace.

Graf znázorňuje klisny zapsané v PK podle toho k jaké hřebčí linii patřil jejich otec. V případě potřeby záchrany ztrácejících se genů ohrožených, nebo dokonce již zaniklých linií, lze po konzultacích s Výzkumným ústavem živočišné výroby, v. v. i. jakožto garantem ochrany genetických zdrojů uvažovat o individuálním připařovacím plánu pro klisny nesoucí vzácné geny.

Následující **geografické rozdělení** znázorňuje počty klisen chovaných v jednotlivých krajích. Je zřejmé, že největší počet klisen SN stále najdeme v moravskoslezském a zlínském kraji. Zde nalezneme i vyšší počet chovů s více než jednou chovnou klisnou, které jinak tvoří vysoký podíl v chovné populaci.

Současnou populaci klisen zařazených do plemenné knihy lze označit za mladou, nebo alespoň zásadně nestárnoucí. Nejvíce plemenných klisen je ve věkovém intervalu 7- 11 let, který je z hlediska reprodukce optimální. Vysoký počet mladých klisen ve věku do 6 let je odrazem ustáleného počtu každoročně zařazovaných klisen v posledních letech.

CHOVATELSKÉ AKCE 2016

Přehlídky hřebců

V roce 2016 byl SCHCHK garantem 2. přehlídek chladnokrevných plemenných hřebců, 5. března v Klokočově a 26. března ve Vrchovanech. Celkem přehlídky nabídly ukázku téměř 50 hřebců.

Hlavním cílem těchto významných chovatelských akcí je představení plemeníků chovatelům, kteří si mohou udělat jasnou představu o výběru plemenného hřebce pro své klisny. Odborný komentář, který každého hřebce doprovázel, poskytl jasné informace nejen o původu, ale také o současném využití a vývoji charakteru daného hřebce. Chovatelé měli jedinečnou možnost porovnat hřebce v pohybu v kroku a klusu, stejně jako posoudit ochotu spolupracovat s předvádějícími. Tyto informace neposkytne žádný sebelepší katalog, a proto věříme, že přehlídky plemenných hřebců se stanou akcí, která bude hojně navštěvována chovateli a využívána držiteli a majiteli plemenných hřebců.

První z přehlídek uspořádala Vítkovská zemědělská s.r.o. v hřebčíně Františkův dvůr na Klokočově. O odborný komentář se podělili členové rad plemenných knih. Zajímavým zpestřením byl úvod programu, který zahájilo spřežení hřebců 1589 Baramis a 2061 Bertold, tedy otce a syna, kteří společně tvoří velmi pěkný až majestátný pár plemene SN.

Předvedeni byli tito hřebci:

- **ČMB** - 2881 Agar, 1699 Agy, 1839 Amír žlutavský, 2068 Aznar, 2914 Bart, 1314 Baroš, 1956 Brit, 1959 Miran-2, 1835 Patriot, 1726 Subar a jeden zástupce ardenského koně 1479 Dominant
- **N** - 2204 Frigo, 960 Streimír, 1155 Vespan
- **SN** - 2909 Bigor, 2910 Biskup, 1061 Brynet, 2952 Brys Slezský, 1589 Baramis, 2061 Bertold, 2202 Burbon z Lovčic, 2985 Gondor, 1733 Goliáš, 1952 Galvas, 2986 Neron, 1588 Nacho-B, 2859 Nonet, 2060 Nagan, 2953 Regent, 1700 Ryho, 2885 Steiman, 1439 Sagem

Ve Vrchovanech se 26. Března uskutečnila druhá z přehlídek. Dle jednotlivých plemen zde bylo předvedeno celkem 18 hřebců s odborným komentářem Ing. Radka Novotného. Program byl koncipován i jako ukázka pracovního využití chladnokrevných koní a po vlastní přehlídce následoval těžký tah a ovladatelnost s kládou. Doprovodný program byl doplněn o norik show.

Předvedeni byli tito hřebci:

- **ČMB** - 1729 Bandita, 2200 Barman, 2067 Barmín z Lipský, 1958 Bonet, 1956 Brit, 1953 Kuba, 1291 Safír
- **N** - 1227 Nugát, 1706 Scheron, 1152 WhiteTiger
- **SN** - 1838 Gibs, 2014 Heny, 1725 Nacho Vsetínský, 1441 Nero Bečvanský, 1957 Nerouš, 1438 Nippur Zuberský, 1955 Richard, 2691 Streimur

1729 Bandita (ČMB), přehlídka Vrchovany

60ti denní test hřebců

VZ chladnokrevných hřebců v roce 2016 probíhaly opět v státním hřebčinci Tlumačov a to pod vedením pana Josefa Iše. Stejně jako v předchozích letech byly zkoušky a také koně dobře připraveni. Absolvovali je níže uvedení hřebci, které uvádíme společně s výsledky.

Výkonnostní zkoušky chladnokrevných hřebců – Tlumačov – 28.11.2016

P.č.	Jméno	Plem.	Dat. nar.	Barva	Otec	Matka	KVP	KVH	OH	Ohol	Hmot
1.	Aramis	čmB	15. 5.2014	ryzák	2907 Arnold	Hera	177	162	200	26,0	680
2.	Markus	čmB	7. 5.2014	hnědák	1437 Maral	Korzeta	176	164	196	24,0	640
3.	Merlot	čmB	17. 4.2014	ryzák	1315 Mazut-2	Sára	173	159	195	24,0	630
4.	Burák	čmB	1. 3.2014	hnědák	1727 Bandita	Jalka	180	166	205	25,0	720
5.	Aramis J.	čmB	13. 2.2014	ryzák	2821 Aram	Aranka	177	166	202	25,0	670
6.	Burbon z L.	čmb	23. 2.2014	prkv.ryz.	994 Brix	Barminka	179	168	207	25,5	720
7.	Gordon	n.sl.	12. 3.2014	hnědák	1733 Goliáš	Tamara	173	161	197	24,5	630
8.	Galant	n.sl.	5. 6.2014	hnědák	1733 Goliáš	Dina	168	158	198	24,0	600
9.	Gringo	n.sl.	26. 3.2014	ryzák	685 Gotlas	Chvála	170	159	200	24,0	680
10.	Roco	n.sl.	17. 3.2014	tm.ryz.	2910 Biskup	Rolinka	168	158	195	24,0	630
11.	Alan	n.sl.	15. 5.2014	hd.běl.	2774 Navar	Adéla	175	163	192	25,0	620
12.	Nikas	n.sl.	3. 5.2013	ryzák	2980 Nick	Bára	178	164	203	25,0	730
13.	Sagar	n.sl.	20. 4.2013	ryzák	1439 Sagem	Barunka	177	163	214	25,5	760
14.	Vendelín	nor.	9. 1.2014	hnědák	1152 White Tiger	Lejdy	170	159	201	24,5	670

P.č.	Jméno	Tah	Mech.	Ovl.	Jízda	Výcv.	VÝK	TĚL.Z	TYP	Celkem	Pořadí
9.	Gringo	9,40	7,90	7,60	7,80	9,61	8,44	8,50	9,00	**8,55**	1.
10.	Roco	9,00	7,50	7,80	7,20	9,53	8,15	7,50	8,00	7,**91**	2.
11.	Alan	9,60	8,30	7,20	7,60	8,57	8,36	7,63	7,00	7,**89**	3.
4.	Burák	9,40	7,10	7,20	7,00	8,41	7,92	7,75	8,00	7,**88**	4.
6.	Burobon z Lip.	8,60	7,10	7,60	7,20	9,18	7,88	7,75	8,00	**7,86**	5.
12.	Nikas	9,40	7,80	8,00	7,60	8,88	8,39	7,00	8,00	**7,86**	5.
13.	Sagar	8,80	6,70	7,60	7,20	7,29	7,67	8,00	8,00	**7,83**	7.
14.	Vendelín	8,40	7,20	7,60	7,60	8,73	7,87	7,63	8,00	**7,81**	8.
2.	Markus	9,00	7,30	7,80	7,60	9,45	8,19	7,63	7,00	**7,80**	9.
8.	Galant	8,60	7,50	7,60	7,80	9,12	8,07	7,75	7,00	**7,79**	10.
1.	Aramis	8,00	6,70	7,80	7,40	8,47	7,63	7,75	8,00	**7,73**	11.
5.	Aramis Jakub.	8,40	8,05	8,00	8,00	9,45	8,28	7,25	7,00	**7,72**	12.
7.	Gordon	8,40	7,50	7,40	7,80	8,22	7,88	7,50	7,00	**7,61**	13.
3.	Merlot	8,00	7,70	7,80	7,00	8,67	7,77	7,50	7,00	**7,55**	14.

Komise :

J. Anderle, Ing. J. Holčapek, M. Kubíček, J. Blizňák, T. Janda, B. Políček

Výkonnostní zkoušky klisen

V roce 2016 se výkonnostních zkoušek úspěšně zúčastnilo celkem 26 tříletých slezských norických klisen a tři klisny starší. Do hlavní plemenné knihy bylo následně zapsáno 27 klisen. Nejlépe hodnocenými klisnami tříletého ročníku byly 67/875 Švarná (8,74 bodu), 72/771 Samba (8,48 bodu) a 66/686 Linda (8,45 bodu), všechny byly předvedeny na výkonnostních zkouškách na Klokočově.

Klisny SN se zúčastnily výkonnostních zkoušek na celkem sedmi místech. Nejvíce klisen bylo hodnoceno tradičně na Klokočově 2.6.2016, celkem 15 klisen a 6 hřebců nebo valachů, skládajících zkoušky jako podmínku dotace na nákup koně pro lesní těžbu. V Žadlovicích 16.7. 2016 byly předvedeny 4 klisny SN a jeden valach, co do počtu účastnic plemene SN následoval Rychnovek 24.8.2016 (4 klisny), Písek 26.8.2016 (4 klisny), Veselí- Milokošť 27.8.2016 1 klisna a valach a jedna klisna v Čakovičkách 8.9.2016. Dva valaši SN složili zkoušky v Rosicích 1.7.2016.

Vzhledem k uvedenému počtu výkonnostních zkoušek s účastí SN klisen, lze do budoucna uvažovat o centralizaci VZ tohoto plemene na 2- 3 místa v republice. Bylo by možné sestavit jednu komisi hodnotící dané plemeno a byla by eliminována statistická chyba plynoucí z různých míst, hodnotitelů a porovnávání různých plemen.

Číslo	Jméno	Narozena	Místo ZV	Typ Ext	Výk	OPK	Číslo otce	Otec
71/687	Sarah	5.5.2013	Čakovičky 8.9.2016	7,8	8,44	HPK	2691	Streimur
71/681	Velena	7.4.2013	Klokočov 2.6.2016	7,8	7,1	HPK	2985	Gondor
20/862	Riga	1.4.2013	Klokočov 2.6.2016	7,8	7,35	HPK	2868	Nacho Salazar-ZV
67/874	Šína	7.4.2013	Klokočov 2.6.2016	8,8	7,36	HPK	1443	Negir
54/912	Bessi	6.5.2013	Klokočov 2.6.2016	7,8	7,43	HPK	1589	Baramis
65/630	Bela	21.4.2013	Klokočov 2.6.2016	7,8	7,54	HPK	2959	Habas
72/775	Navara	1.5.2013	Klokočov 2.6.2016	8	7,62	HPK	1589	Baramis
65/631	Syntie	15.6.2013	Klokočov 2.6.2016	7,3	7,64	HPK	2959	Habas
72/754	Tara	16.4.2013	Klokočov 2.6.2016	7,5	7,65	PK	1589	Baramis
67/870	Sylva	8.3.2013	Klokočov 2.6.2016	6,9	8,04	HPK	1725	Nacho vsetínský
72/774	Naďa	16.3.2013	Klokočov 2.6.2016	7,6	8,08	HPK	1330	Navar bečvanský
67/879	Šance	26.3.2013	Klokočov 2.6.2016	8,1	8,08	HPK	1443	Negir
67/860	Jiskra	3.3.2013	Klokočov 2.6.2016	8	8,21	HPK	1441	Nero bečvanský
66/686	Linda	12.3.2013	Klokočov 2.6.2016	8,5	8,45	HPK	2959	Habas
72/771	Samba	25.4.2013	Klokočov 2.6.2016	8,1	8,48	HPK	1589	Baramis
67/875	Švarná	12.5.2013	Klokočov 2.6.2016	8,5	8,74	HPK	1443	Negir
11/810	Kyra	14.2.2013	Písek 26.8.2016	7,6	7,53	HPK	2952	Brys slezský
11/812	Kara	28.5.2013	Písek 26.8.2016	7,8	7,66	HPK	2952	Brys slezský
20/767	Carmen	29.4.2011	Písek 26.8.2016	7,6	8,05	HPK	2827	Gone
20/813	Doris	22.4.2012	Písek 26.8.2016	6,3	8,35	HPK	2827	Gone
46/313	Rachel	10.4.2013	Rychnovek 24.8.2016	7,4	7,16	HPK	2909	Bigor
50/571	Odvaha (Courage) S	30.3.2013	Rychnovek 24.8.2016	8	7,96	HPK	1061	Brynet
50/586	Kora	11.4.2013	Rychnovek 24.8.2016	8	8,35	HPK	685	Gotlas
50/572	Sága	12.5.2013	Rychnovek 24.8.2016	7,9	8,35	HPK	685	Gotlas
72/767	Rona	13.5.2013	Veselí 27.8.2016	7,1	7,8	HPK	1700	Ryho
50/576	Unique Scarlett	29.3.2013	Žadlovice 16.7.2016	7,8	7,77	PK	2774	Navar
72/777	Gabra	15.4.2013	Žadlovice 16.7.2016	8,3	7,79	HPK	1589	Baramis
72/778	Darka	14.5.2013	Žadlovice 16.7.2016	7,5	7,86	HPK	1733	Goliáš
67/764	Roxy	4.4.2012	Žadlovice 16.7.2016	7,5	8,11	HPK	1330	Navar bečvanský

Oblastní výstavy

V průběhu roku se uskutečnilo několik oblastních výstav, na kterých byly předváděny především tříleté klisny a klisny s hříbaty. Z jednotlivých výstav byly klisny z jednotlivých kolekcí vybírány na Národní šampionát tříletých klisen a klisen s hříbaty do Pardubic.

1. května se uskutečnil **XXI. ročník Výstavy koní na Valašsku**. V rámci chladnokrevníků byly koně představeni v kolekcích chladnokrevní pracovní, chladnokrevná hříbata, chladnokrevné klisny a chladnokrevní hřebci. V kategorii chladnokrevných hříbat zvítězila **67/214 Salima po 2952 Brys Slezský**, majitelka Bc. Petra Fryšarová. V kategorii chladnokrevných klisen se na prvním místě umístila **55/403 Agáta**, majitel Petr Frydrych. Za chladnokrevné hřebce byl jako vítěz vybrán slezský norik **2061 Bertold**, majitel Robert Bambuch.

28. května proběhly výstavy 2, jedna v rámci **Výstavy koní v Novém Jičíně** a druhá při **Dni chladnokrevných koní v Třešti**. V Třešti byly předvedeny 2 kolekce – klisny s hříbaty a chladnokrevné klisny. V kategorii klisen s hříbaty byly předvedeny 3 klisny a zvítězila klisna **56/563 Marika s hřebečkem Princ po 1835 Patriot**, majitel Jiří Müller. V kategorii chladnokrevných klisen byly předvedeny 2 klisny, z nichž zvítězila tříletá klisna **56/610 Mirage**, majitel Karel Vrzáček. Na výstavě v Novém Jičíně byly vytvořeny kolekce tříletých chladnokrevných klisen a klisen s hříbaty. Mezi tříletkami zvítězila klisna **67/875 Švarná**, majitel Vítkovská zemědělská s.r.o. a mezi klisny s hříbaty **69/465 Flétna s hřebečkem Baryton po 1589 Baramis**.

56/563 Marika (ČMB a hřebeček Princ po 1835 Patriot), Výstava Třešť

Moravský šampionát tříletých klisen a klisen s hříbaty Olomouc

V Equine Sport Centre Olomouc se první srpnovou sobotu uskutečnil Moravský šampionát tříletých teplokrevných a chladnokrevných klisen a také klisen s hříbaty. Na dvou pískových kolbištích byly po celý den předváděny kolekce tříletých klisen, klisen s hříbaty a plemenných hřebců jak teplokrevných, tak chladnokrevných. Bohatý program vytvářely různé ukázky téměř ze všech odvětví jezdectví a k vidění bylo mnoho plemen od nejmenších poníků až po plemenné chladnokrevné hřebce.

V kategorii **slezských noriček** bylo předvedeno 7 klisen, které byly všechny představeny odborné komisi, kterou tvořili Mojmír Kubíček, Josef Anderle a Pavel Kaluža, členové rad plemenné knihy slezského norika a českomoravského belgika. Nejlépe hodnocenou klisnou se stala klisna **67/879 Šance** v majetku Vítkovské zemědělské s.r.o., druhá skončila klisna **65/630 Bela** v majetku pana Antonína Turčína a na třetím a čtvrtém místě se umístily opět klisny v majetku Vítkovské zemědělské s.r.o., a to klisna **67/875 Švarná a 67/874 Šína**

V kategorii tříletých belgických klisen se představily pouze dvě klisny, což není mnoho. Vítězkou se stala klisna **2/137 Ozvěna** v majetku pana Václava Tomiczka a na druhém místě skončila klisna **55/756 Hedvika** pana Antonína Tesaře.

Za slezskonorická hříbata, kterých bylo předvedeno šest, byla vybrána nejlepší klisnička a nejlepší hřebeček. Nejlepší klisničkou se stala **Lucka z matky 68/236 Líza** po hřebci 1588 Nacho - B v majetku pana Vojtěcha Pospěcha a za nejlepšího hřebečka byl vybrán **Soren z matky 68/424 Barunka** po hřebci Steiman v majetku pana Vladislava Němčáka.

Ze sedmi belgických hříbat zvolila komise jako nejlepší klisničku **Shakyru z matky 55/388 Masija** a po otci 2882 Sagir a jako nejlepší hřebeček byl vybrán **Bohuš z klisny 60/287 Arisa** a po otci 1954 Brisul.

Z předváděcí části byla pro diváky jistě velmi atraktivní přehlídka plemenných chladnokrevných hřebců. Ze zástupců slezského norika to byli hřebci **2986 Neron, 2952 Brys Slezský, 1952 Galvas, 2060 Nagan** a za českomoravské belgiky **1835 Patriot**, jediný žijící zástupce linie Pandor, a **1699 Agy.**

Chladnokrevníci byli také k vidění v mnoha ukázkách v zápřeži, na travnatém kolbišti, kde probíhaly ukázky ovladatelnosti s kládou nebo ukázky polního hospodářství pana Vladimíra Hajtmara.

68/236 Líza s klisničkou Luckou po1588 Nacho - B- vítězná klisnička SN

Šampionát tříletých klisen a klisen s hříbaty Pardubice, Koně v akci 3. – 4. 9. 2016

V rámci akce Koně v akci proběhl v Pardubicích **celostátní šampionát** tříletých klisen plemene slezský norik, norik a českomoravský belgický kůň a klisen s hříbaty českomoravského belgika a slezského norika. Klisny i hříbata byly hodnoceny odbornou komisí ve složení: Josef Anderle, Mojmír Kubíček a Tomáš Janda. Komentátorem, který seznamoval diváky s původy klisen i odborným popisem se stal Ing. Radko Novotný.

V kategorii hříbat českomoravského belgika se nám představily 4 klisny, z nichž 3 mají hřebečka a 1 má kobylku. Komise zhodnotila nejlépe klisnu **56/563 Mariku** s hřebečkem Princ po 1835 Patriot. Oba koně jsou v majetku Jiřího Mullera z Brna – Ivanovic. Na druhém místě se umístila klisna **55/388 Masija**. S klisnou se nám předvedla jediná kobylka Shakyra po 2882 Sagir. Majitelem je Josef Zubatý. Na třetím místě skončila klisna **57/44 Pája**. Klisna má pod sebou hřebečka Baka po 1233 Bimon. Majitelem je Josef Mlynář z Borové. Jako **jediná norická klisna** s hříbětem se nám představila klisna **34/835 Shauny**, která má pod sebou kobylku Shayen po 1594 Falstr.

V kategorii slezskonorických koní bylo předvedeno 5 klisen. Na prvním místě skončila klisna **68/424 Barunka**. Má pod sebou hřebečka jménem Soren po 2885 Steiman. Koně jsou v majetku pana Vladislava Němčáka z Nelešovic. Na druhém místě skončila klisna **68/236 Líza** s její kobylkou Luckou po 1588 Nacho -B. Oba koně jsou v majetku Vojtěcha Pospěcha z Ostravy. Na třetím místě

se umístila **69/274 Herma**, která má pod sebou kobylku jménem Heidi Dubnická po 2691 Streimur. Majitelkou je paní Petra Horváthová.

Celkem 9 klisen obsahovala kategorie **tříletých klisen českomoravského belgika**. Zde byla na první místo zařazena klisna **25/178 Bára** po 994 Brix, jejímž majitelem je Farma Krašov, jako druhá skončila klisna **56/610 Miráge** po 1326 Korb v majetku pana Karla Vrzáčka. Na třetím místě skončila **1/280 Běta** po 2955 Bošar v majetku pana Romana Váchy.

V kategorii **norických klisen** se z původně přihlášených 7 klisen dostavily bohužel pouze 2, z nichž na prvním místě se umístila klisna **34/17 Shorty** po 1594 Falstr v majetku paní Daniely Kodadové z Bulovky u Frýdlantu a jako druhá skončila klisna **25/188 Rolnička** po 1152 WhiteTiger pana Petra Procházky z Hlavňovic.

Nejobsazenější kolekcí byla kolekce **tříletých klisen slezského norického koně**. V této kategorii bylo představeno 11 klisen a zvítězila klisna **67/874 Šína** v majetku Vítkovské zemědělské s.r.o.. Hřebčín Františkův dvůr Klokočov tak již po třetí dovezl do Pardubic vítězku v této kategorii. Na druhém místě se umístila klisna **50/572 Sága** v majetku pana Josefa Svobody, na třetím a čtvrtém místě skončily opět klisny v majetku Vítkovské zemědělské s.r.o. a to klisna **67/879 Šance** a klisna **67/875 Švarná**.

vítězná klisna ČMB – 25/178 Bára

vítězné hříbě SN – hřebeček Soren z matky 68/424 Barunka po otci 2885 Steiman

vítězná klisna SN – 67/874 Šína

vítězná klisna N .- 34/17 Shorty

V průběhu roku se uskutečnil také Chovatelský den v Tlumačově, Chovatelský den v Písku nebo Chovatelský den v Borové u Poličky.